

könyvtárosaink írják

659.24:621+669

A KGM MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÓ ÉS PROPAGANDA INTÉZET MINT A KOHÓ- ÉS GÉPIPARI TÁJÉKOZTATÁS ÉS PROPAGANDA KÖZPONTJA

A KGM Kollégiuma 1961. május hó 23-án határozatot hozott a kohó- és gépipari műszaki tájékoztató és propaganda szervezet kiépítésére. A határozat a Minisztérium és az irányítása alá tartozó vállalatok műszaki tájékoztatási operatív központjává a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalatot jelölte ki, s egyben meghatározta a Vállalat főbb tájékoztatási és propagandafeladatait. A kollégiumi határozatnak megfelelően a Vállalat megkezdte saját tájékoztatási részlegének fejlesztését, továbbá az ágazati és vállalati tájékoztató irodák megszervezésének előkészítését /1/.

Az ágazati és vállalati műszaki tájékoztató szervek finanszírozására vonatkozó tárgyalások elhúzódása miatt a kollégiumi határozat után csaknem egy évre jelent meg a kohó- és gépipari miniszter

62.100/1962. KGM.sz. utasítása a KGM műszaki propaganda szolgálat szervezetéről és a szervek feladatairól /2/.

A rendelet szerint a kohó- és gépipari műszaki tájékoztató és propagandaszervezet központi intézménye a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalat, amely szakmailag irányítja a műszaki tájékoztató és propagandahálózat szerveit, és a következő főbb feladatokat látja el:

- összeállítja a kohó- és gépipari központi műszaki propaganda tervét;
- módszertanilag irányítja az ágazati és vállalati műszaki tájékoztató /propaganda/ irodák, műszaki könyvtárak munkáját;
- szervezi az új műszaki kutatási és fejlesztési eredmények, találmányok, újítások tapasztalatcseréjét az írásbeli, szóbeli és szemléltető propaganda komplex eszközeivel;
- szakirodalmi dokumentációs és önálló műszaki kiadványokat készít a központi fejlesztési feladatok megoldásának előmozdítására;

- ellátja a KGM Műszaki Propaganda Bizottság titkársága teendőit;
- továbbra is készíti a KGM és az irányítása alá tartozó vállalatok részére a KGST és más bizalmas dokumentumok, továbbá a szakirodalmi közlemények fordítását.

A rendeletben megjelölt és az előzőekben felsorolt tájékoztatási és propagandafeladatok szükségessé tették a Vállalat átszervezését, és indokolttá tették nevének megváltoztatását. Az 1962. május 10-én kelt 80.825/1962.sz. miniszteri határozat a Vállalat elnevezését

KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézetre

változtatta, összhangban azokkal a fő feladatokkal, amelyeket a jövőben kell végeznie. A tájékoztatási és propagandafeladatok tervszerűen szervezett ellátására az Intézetben Tájékoztatási és Propaganda Főosztály létesült. Ezen belül a legfontosabb feladatoknak megfelelően kialakított osztályok és csoportok végzik a tájékoztatási, a szakkönyvtári és dokumentációs, valamint a propaganda tevékenységet.

A TÁJÉKOZTATÁSI ÉS PROPAGANDA FŐOSZTÁLY SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE

A Főosztály feladata, hogy az írásbeli, szóbeli és szemléltető propaganda, a szakkönyvtári és dokumentációs szolgálat, továbbá a tapasztalatcsere eszközeivel operative támogassa a kohó- és gépípar kutatási, fejlesztési, termelési feladatainak megoldását, s hogy szakmai-módszertani szempontból irányítsa az ágazati és vállalati tájékoztató /propaganda/ irodák hálózatának tevékenységét. A Főosztály 4 osztályra tagozódik:

- tájékoztatási osztály;
- könyvtári és dokumentációs osztály;
- műszaki propaganda osztály;
- bonyolítási osztály.

A Főosztályhoz szorosan kapcsolódik a módszer- és szervezőcsoport, amely közvetlenül a főmérnök alá tartozik, és fő feladata a belső szervezéssel, valamint a műszaki tájékoztató és propagandahálózat szervezésével kapcsolatos elvi-módszertani és adminisztratív tevékenység; a nemzetközi kapcsolatok ügyintézése és a KGM Műszaki Propaganda Bizottság titkársági teendőinek ellátása.

A Tájékoztatási és Propaganda Főosztályhoz tartozó 4 osztály az alábbi feladatokat látja el.

1. Tájékoztatási Osztály

- a/ szakmai-módszertani szempontból folyamatosan irányítja, ellenőrzi az ágazati és vállalati tájékoztató irodák /részlegek/ tevékenységét; ebből a célból központi és helyszíni konzultációkat tart a vállalatok és intézetek illetékes képviselőivel; gondoskodik a tájékoztató mérnökök, technikusok képzéséről és továbbképzéséről tanfolyamok és előadások szervezésével, tanfolyami jegyzetek, módszertani utmutatók összeállításával; ebben a munkában szorosan együttműködik a módszertani és szervező csoporttal, továbbá a könyvtári- dokumentációs és a műszaki propagandaosztállyal;
- b/ előkészíti a kohó- és gépipari központi műszaki tájékoztatási terv összeállítását az OT és az OMFB által meghatározott fejlesztési irányelvek, a KGM fejlesztési és termelési tervei, illetve a KGM illetékes főosztályaitól, osztályaitól, iparigazgatóságaitól, intézeteitől, vállalataitól kapott szempontok és igények alapján;
- c/ a munkaterv szerint tájékoztatási kiadványokat szerkeszt olyan műszaki fejlesztési témákról, amelyeknek kidolgozása, megismertetése központi feladat; a kiadványokat külső munkatársak közreműködésével szerkeszti, s ezzel kapcsolatban gondoskodik szerzők és bíráló felkéréséről, s a kéziratok végleges kialakításáról egészen a technikai szerkesztésnek /bonyolítási osztálynak/ való átadásig; ha a témák jellege megkívánja, meghatározott szakmai csoportok részére előadásokat is szervez; folyamatosan figyelemmel kíséri a hazai és külföldi szakirodalmat, s ennek alapján /"ékszipressz információja" jellegű/ szakirodalmi tájékoztatót szerkeszt a jelentős új műszaki eredményekről az ágazati műszaki tájékoztató irodák közreműködésével; javaslatot tesz új gyártmányok, technológiák, munkamódszerek alkalmazására az ágazati irodákkal egyetértésben;
- d/ előkészíti, vagy elkészíti a műszaki propagandaosztály által rendezett bemutatókhoz, kiállításokhoz, tapasztalatcserékhez, tanfolyamokhoz, konzultációkhoz, előadásokhoz szükséges írásos tájékoztatókat.

Az osztály személyi állománya tájékoztató mérnökökből és technikusokból áll. Tevékenységét 4 szakosportra tagozódva végzi:

- kohászati csoport,
- gépészeti csoport,
- elektrotechnikai-, híradástechnikai- és műszeripari csoport,
- üzemgazdasági csoport.

2. Könyvtári és dokumentációs osztály

Az osztály a következő főbb feladatokat látja el:

- a/ mint a KGM műszaki könyvtára gondoskodik a folyamatos könyvtárfejlesztésről, a KGM főosztályai, osztályai, igazgatóságai szakirodalmi igényeinek kielégítéséről;
- b/ mint a Kohó- és Gépipari Könyvtári Hálózati Alközpont szakmailag irányítja, ellenőrzi, fejleszti a hálózathoz tartozó szakkönyvtárakat;
- c/ bibliográfiai és dokumentációs összeállításokat készít; összehangolja a kohó- és gépipar szakirodalmi dokumentációs munkáját.

Az osztály 5 csoportra oszlik, s az egyes csoportok az alábbi tevékenységet végzik:

Állománygyarapító és feldolgozó csoport

a szakirodalmi dokumentumok beszerzése, leltározása, osztályozása, címléírása; katalógusok szerkesztése; új beszerzések jegyzékeinek összeállítása; a könyvtár raktári rendjének biztosítása; az állomány köttetése, ellenőrzése, selejtezése.

Olvasószolgálati csoport

helyi és könyvtárközi kölcsönzés; az olvasói igények nyilvántartása; tájékoztató szolgálat: felvilágosítás, adatszolgáltatás, szakirodalomkutatás; könyv- és könyvtárpropaganda; szakirodalmi ankétok, kiállítások /együttműködve az állománygyarapító és feldolgozó csoporttal, továbbá a tájékoztatási és a műszaki propaganda osztállyal/.

Bibliográfiai és dokumentációs csoport

szakbibliográfiák készítése megrendelés alapján, továbbá a tájékoztatási és a műszaki propaganda osztály munkatervében szereplő témákhoz; összefoglaló jellegű iparági bibliográfiák összeállítása; ajánló bibliográfiák készítése szakmunkások részére; gyors irodalomkutatások elvégzése helyi /KGM/ igények kielégítésére; témakartotékok, dokumentációs katalógusok szerkesztése.

Prospektustár

a kohó- és gépiparban használható termelő berendezések, valamint a KGM vállalatok által gyártott termékek prospektusainak gyűjtése, feldolgozása, feltárása; olvasószolgálat és gyors tájékoztatás lyukkártyás nyilvántartással, válogatógép alkalmazásával történő visszakereséssel, szükség esetén fotoszolgálat; a bibliográfiai és dokumentációs tájékoztatás a műszaki tájékoztatási tervben meghatározott témákra vonatkozó prospektusokról /3/.

Hálózati csoport

a vállalati, intézeti műszaki könyvtárak könyvtári és dokumentációs munkájának irányítása, felülvizsgálata, értékelése, elemzése, fejlesztése; könyvtári tapasztalatcserék rendezése; a mellékfoglalkozású műszaki könyvtárosok képzése, továbbképzése; a kohó- és gépipari központi folyóiratkatalógus szerkesztése; devizaigényes rendelesek koordinálása, felülvizsgálata, engedélyezése; könyvtárosi értekezletek rendezése; együttműködés az OMK-val mint hálózati központtal; a szakkönyvtári és dokumentációs munka propagandája /dokumentációs kiállítások, előadások stb. rendezése/.

3. Műszaki Propaganda Osztály

Az Osztály feladata, hogy főleg a szemléltető és szóbeli propaganda eszközeivel /bemutatók, kiállítások, tapasztalatcserék, filmelőadások, konzultációk, tanfolyamok, előadások/, továbbá az ujitási és találmányi tapasztalatcsere szervezésével segítse elő a kohó- és gépipar műszaki fejlesztési, termelési feladatainak megoldását, s hogy biztosítsa a szoros együttműködést a Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezete Műszaki Tapasztalatcsere Bizottságával, a vállalatok ujitási felelőseivel és műszaki propagandistáival.

Az Osztály három csoportra tagozódik, amelyek az alábbi feladatokat látják el:

Bemutatótermi csoport

központi és üzemi munkamódszer bemutatók szervezése, ezekhez anyagok biztosítása, elkészítése; a KGM új gyártmányainak /gépek, berendezések, szerszámok stb./ központi vagy üzemi bemutatása, központi vagy vándorkiállítások társadalmi szervezése, szükség esetén a bemutatók anyagának kiegészítése vagy elkészítése; népgazdasági szinten különösen jelentős ujitások kivitelezése, terjesztése; központi és üzemi kiállítások tematikájával kapcsolatos tanfolyamok, előadások, konzultációk szervezése a tájékoztatói osztály és külső munkatársak segítségével; a kiállításokhoz, bemutatókhoz szükséges írásos tájékoztatók /brosurák, rölapok, plakátok/ szerkesztése, elkészítése; együttműködés a tájékoztatói osztállyal a szakmunkások részére szóló tájékoztató kiadványok szerkesztésében; műszaki propaganda filmek készíttetése, bemutatása.

A sajtó, rádió és televízió folyamatos tájékoztatása, közös rendezvények szervezése; a bemutatókhoz szükséges gépi eszközök, berendezések munkakész állapotban tartása; kül- és belföldi szakirodalom figyelemmel kísérése, értékelése a tervfeladatok szempontjából.

Ipari bevezetők csoportja

népgazdasági szinten különösen jelentős új gépek, berendezések, szerszámok, eszközök figyelemmel kísérése; bemutatók, tapasztalatcserék, előadások, konzultációk szervezése ipari bevezetésre alkalmas gépekről, berendezésekről; javaslattevés a KGM illetékes szerveihez egyes eszközök központi gyártására, bevezetésére; fizikai dolgozókból, ujitókból, feltalálókból, ipari bevezetőkből, szakelődökből szakmai csoportok szervezése az új eljárások, gépek, eszközök széleskörű megismertetése, propagandája érdekében.

Találmányi, ujitási, szabványügyi csoport

a fizikai dolgozók, ujitók foglalkoztatása a vállalatok szakszervezeti aktivistáinak és propagandistáinak bevonásával; a vállalatokban és kutatóintézetekben kidolgozott találmányok, ujitások, munkamódszerek, technológiai eljárások stb. terjesztése; a KGM központi ujitási feladatkörének ellátása az érvényben lévő rendelkezéseknek megfelelően; a minősített tapasztalatcserére alkalmas ujitások címjegyzékének elkészítése; az ujitási zsűri által kiválogatott ujitásokból és találmányokból kiadványok szerkesztése, készítése vagy készíttetése; egyes jelentősebb ujitások kivitelezése, bemutatása, bevezetése; szabványpropaganda, együttműködve az iparági szabványbázisokkal /4/; kül- és belföldi szakirodalom figyelemmel kísérése és felhasználása a tapasztalatcserében.

4. Bonyolítási Osztály

Az osztály feladata a tájékoztató kiadványok technikai szerkesztése, gépelése, sokszorosítása, terjesztése, továbbá az Intézet munkájához szükséges anyagok beszerzése.

Az Osztály négy csoportra tagozódik, s ezek az alábbi feladatokat látják el.

Szerkesztési csoport

a kiadványok kéziratának nyelvi lektorálása és szükség szerinti átfogalmazása a szerzőkkel egyetértésben; kisebb, egyszerűbb műszaki vázlatok, rajzok elkészítése; a kiadványok borítólapjainak megtervezése, megrajzolása, szükség szerinti színre bontása /külön-külön rajzolása/; a kiadványok szövegéhez illusztrációk szerkesztése, táblázatok elkészítése a nyomdai eljárásoknak megfelelő módon; a Tájékoztatói és Propaganda Főosztály programtáblájának elkészítése, a tervnyilvántartás vezetése témalapok szerint.

Gépirói csoport

a kiadványokhoz szükséges összes gépelési munka elvégzése

/piszkozatok, tisztázatok, rotaprint gépelése, rotalemez gépelés/.

Nyomdai és terjesztési csoport

rota- és stencilsokszorosítás, lemezcsiszolás; a sokszorosított anyagok összerakása, vágása, fűzése, kötése; a kiadványokhoz tartozó reprodukciók és fényképek készítése; a Műszaki Fordító Főosztály részére fotomunkák végzése; a bonyolítási osztály munkájával és a kiadványokkal összefüggő diszpécseri munkák ellátása; kapcsolattartás a nyomdákkal; a kiadványok szétküldése, az expedíálási nyilvántartások vezetése.

Anyagbeszerző csoport

az Intézet részére szükséges anyagok beszerzése, keretszerződések megkötése és nyilvántartása, az anyagok ki- és beszállításának ügyintézése.

A MŰSZAKI FORDÍTÓ FŐOSZTÁLY SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE

A Főosztály két osztályból és az osztályhoz tartozó ügyintézésből áll.

KGST fordító osztály

Az Osztály feladata a kohó- és gépiparhoz tartozó Kormánybizottságok és Szekciók dokumentumainak fordítása orosz vagy egyéb nyelvre, valamint a KGST tárgyalási időpontokra tolmácsok, fordítók, gépirók biztosítása. Az Osztály fordítókból, tolmácsokból, lektorokból, leirókból és adminisztratív ügyintézőkből áll.

Fordító Osztály

Az Osztály feladata a Kohó- és Gépipari Minisztérium, valamint az irányítása alá tartozó intézmények megrendelése alapján szakirodalmi dokumentumok és export dokumentációk magyarra, illetve idegen nyelvre való fordítása; az Intézet tájékoztató és propaganda kiadványaihoz szükséges fordítások elvégzése. Az osztály fordítókból, lektorokból, leirókból áll, s nagy számban foglalkoztat állományon kívüli fordítókat, leirókat is. Az osztályhoz tartozó ügyintézők a megrendelések adminisztrációját és expedíálását végzik.

- . -

1962 júliusában az Intézethez csatolták a KGM Filmstudiót is, amely a Tájékoztatói és Propaganda Főosztály egyik osztályaként működik.

Amint a legfontosabb feladatok s a főosztályok, osztályok, csoportok tevékenységének vázlatos áttekintéséből látható, az Intézet működését a műszaki tájékoztatás és propaganda eszközeinek, módszereinek sokoldalú, komplex, a különböző formákat együttesen vagy kombinálva felhasználó alkalmazása jellemzi.

Az átszervezés időszaka még nem fejeződött be, s az egyes osztályok tervszerűen összehangolt munkája most van kialakulóban. Elkészült a Műszaki Tájékoztató és Propaganda Főosztály második félévi munkaterve, s ez megszabja mindazokat a feladatokat, amelyeket a jelenlegi körülmények között, az 1962-re tervezett létszámmal meg lehet valósítani. A nemrégien megjelent miniszteri rendelet s a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet tervszerűen kialakított központi irányító munkája nyomán remélhetjük, hogy komoly fejlődés következik a kohó- és gépipari tájékoztató és propaganda munkában.

Hivatkozások:

1. GYÖRE Pál: A műszaki tájékoztatás és propaganda szervezése a kohó- és gépiparban. - Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója, 1961. 5.sz. 40-50.p.
2. Lásd: Kohó- és Gépipari Közlöny, 12.k. 18.sz. 1962.máj. 7. 133-135.p.
3. Lásd bővebben:
PARÁNYI Györgyné: A prospektustár - új típusú speciális műszaki könyvtár. - Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója, 1962. 2.sz. 4-18.p.
4. A szabványdokumentációra és propagandára lásd bővebben: A szabványosításra vonatkozó 44/1959. /XI.19./ Korm.sz. rendeletnek a KGM területén való végrehajtására vonatkozó 62.120/1962. KGM.sz. miniszteri utasítást. - Kohó- és Gépipari Közlöny, 12.k. 22.sz. 1962.jun.4. 165-173.p.

GYÖRE Pál

oo 0 oo